

Praktiske anvisninger til parterne vedrørende sager for Domstolen

INDHOLD

(Numrene henviser til de relevante punkter)

I.	ALMINDELIGE BESTEMMELSER	1-12
	Faserne i retsforhandlingerne for Domstolen og deres væsentlige kendetegn	1
	Partsrepræsentation for Domstolen	2-4
	Udgifter i forbindelse med sagens behandling ved Domstolen og retshjælp	5-8
	Beskyttelse af personoplysninger	9-11
	Identifikation af de anonymiserede præjudicielle sager	12
II.	RETSFORHANDLINGERNES SKRIFTLIGE DEL	13-61
	Formålet med retsforhandlingernes skriftlige del	13
	Retsforhandlingernes skriftlige del i præjudicielle sager	14-17
	Retsforhandlingernes skriftlige del i direkte søgsmål	18-24
	Stævningen	18-19
	Svarskriftet	20-21
	Replikken og duplikken	22
	Anmodning om en fremskyndet procedure	23
	Anmodninger om udsættelse af gennemførelsen eller andre foreløbige forholdsregler (sager om foreløbige forholdsregler)	24
	Retsforhandlingernes skriftlige del i appelsager	25-38
	Appelskriftet	26-31
	Svarskriftet	32-33
	Kontraappellen	34
	Svarskriftet vedrørende kontraappellen	35
	Replikken og duplikken	36-37
	Appeller iværksat i medfør af statuttens artikel 57	38
	Fortrolighed i forbindelse med appeller	39-40
	Intervention i direkte søgsmål og appelsager	41-47
	Anmodning om intervention	41
	Bemærkninger til anmodningen om intervention	42
	Interventionsindlæg	43
	Bemærkninger til interventionsindlægget	44
	Anmodninger om intervention, der fremsættes for sent	45
	Intervention inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler eller i en fremskyndet procedure	46
	Udelukkelse af intervention i præjudicielle sager	47
	Procesdokumenternes form og struktur	48-54
	Indlevering og fremsendelse af procesdokumenterne	55-61

III.	RETSFORHANDLINGERNES MUNDTLIGE DEL	62-90
	Formålet med den mundtlige forhandling	63
	Anmodning om retsmøde	64
	Indkaldelse til retsmødet og nødvendigheden af en hurtig og fyldestgørende besvarelse af denne indkaldelse ..	65-66
	Forholdsregler i forbindelse med retsmødet	67-69
	Deltagelse i retsmødet via videokonference	70-73
	Det sædvanlige forløb af en mundtlig forhandling	74
	Retsmødets første del: de mundtlige indlæg	75-77
	<i>Formålet med mundtlige indlæg</i>	75
	<i>Taletid og eventuel forlængelse heraf</i>	76
	<i>Antallet af procederende</i>	77
	Retsmødets anden del: spørgsmål fra Domstolens medlemmer	78-79
	Retsmødets tredje del: de afsluttende replikker	80
	Opretholdelse af beskyttelsen af personoplysninger	81
	De sprog, der skal anvendes i retsmødet	82-84
	Virkningen af og hensyntagen til simultantolkning	85-86
	Efter den mundtlige forhandling	87-88
	Oplæsning af generaladvokatens forslag til afgørelse og afsigelse af den dom, hvorved sagens behandling afsluttes	89-90
IV.	AFSLUTTENDE BESTEMMELSER	91-92

DOMSTOLEN HAR —

under henvisning til procesreglementet og navnlig dets artikel 208,

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 10. december 2019 vedtog Domstolen på grundlag af artikel 208 i Domstolens procesreglement nye praktiske anvisninger til parterne vedrørende sager for Domstolen ⁽¹⁾. Formålet med disse anvisninger var såvel at tage hensyn til erfaringerne med gennemførelsen af procesreglementet syv år efter dets ikrafttræden den 1. november 2012 som at afspejle visse vigtige lovgivningsmæssige udviklinger, bl.a. på området for beskyttelse af personoplysninger og på det processuelle område, efter indførelsen af en ordning med forudgående bevilling af visse kategorier af appeller.
- (2) Siden de nævnte anvisningers ikrafttræden den 1. marts 2020 er der imidlertid på såvel det tekniske som det lovgivningsmæssige plan sket en betydelig yderligere udvikling.
- (3) For det første har Domstolen nemlig i sammenhæng med sundhedskrisen i forbindelse med covid-19-pandemien givet sig selv de nødvendige tekniske værktøjer og midler til at muliggøre en streaming på internettet af dens retsmøder og til at tilbyde de parter eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, som er forhindret i at deltage fysisk i et sådant retsmøde, mulighed for at deltage heri via videokonference under opfyldelse af en række betingelser af retlig og teknisk karakter.
- (4) For det andet er protokollen vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol og Domstolens procesreglement blevet ændret for bl.a. at fastsætte bestemmelse om, at Domstolen skal offentliggøre de indlæg eller bemærkninger, der indgives i præjudicielle sager, forudsat at deres forfatter ikke gør indsigelse herimod inden for en rimelig frist efter sagens afslutning ⁽²⁾.
- (5) Af hensyn til en forsvarlig retspleje og af hensyn til en øget læsbarhed bør der følgelig vedtages nye praktiske anvisninger, der tager hensyn til ovennævnte udvikling, og som desuden giver parterne yderligere præciseringer vedrørende en række praktiske spørgsmål, der er knyttet til retsforhandlingernes skriftlige eller mundtlige del.
- (6) Ligesom det var tilfældet for de anvisninger, som de erstatter, træder disse nye anvisninger, der finder anvendelse på alle kategorier af sager, som indbringes for Domstolen, ikke i stedet for de relevante bestemmelser i statuten og procesreglementet. De har til formål at gøre rækkevidden af disse bestemmelser mere forståelig for parterne og deres repræsentanter samt nærmere at præcisere forløbet af retsforhandlingerne for Domstolen, herunder de begrænsninger, som påhviler sidstnævnte, navnlig for så vidt angår behandling og oversættelse af procesdokumenter eller simultantolkning af indlæg, der afgives under den mundtlige forhandling. En overholdelse af og en hensyntagen til disse anvisninger udgør for såvel parterne som Domstolen den bedste garanti for, at Domstolen kan behandle sagerne bedst muligt —

VEDTAGET FØLGENDE PRAKTISKE ANVISNINGER:

I. ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Faserne i retsforhandlingerne for Domstolen og deres væsentlige kendetegn

1. Med forbehold for særlige bestemmelser, der er fastsat i protokollen vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol (herefter »statuten«) eller i procesreglementet, omfatter retsforhandlingerne for Domstolen som hovedregel en skriftlig del og en mundtlig del. Retsforhandlingernes skriftlige del har til formål, at sagens parter giver Domstolen en fremstilling af deres klagepunkter, anbringender og argumenter eller, for så vidt angår præjudicielle sager, at de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, indgiver skriftlige indlæg med de bemærkninger, som de ønsker at fremsætte vedrørende de spørgsmål, der er blevet stillet af retterne i EU's medlemsstater. Når det er nødvendigt, suppleres retsforhandlingernes skriftlige del med en mundtlig del. Den sidstnævnte del har til formål at fuldstændiggøre Domstolens kendskab til sagen ved at høre parterne eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, under en mundtlig forhandling og/eller at høre generaladvokatens forslag til afgørelse.

⁽¹⁾ EUT L 42 I af 14.2.2020, s. 1.

⁽²⁾ Jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2019 af 11.april 2024 om ændring af protokol nr. 3 vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol (EUT L, 2024/2019, 12.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2019/oj>) og de ændringer af Domstolens procesreglement, der blev vedtaget den 2.7.2024 (EUT L, 2024/2094, 12.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/proc_internal/2024/2094/oj).

Partsrepræsentation for Domstolen

2. I henhold til bestemmelserne i statuttens artikel 19 har parterne i en sag for Domstolen pligt til at lade sig repræsentere ved en person, der er behørigt befuldmægtiget hertil. Med undtagelse af medlemsstaterne, andre stater, der er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (herefter »EØS-aftalen«), Den Europæiske Frihandelssammenslutnings tilsynsmyndighed (herefter »EFTA«) og EU-institutionerne, der som hovedregel repræsenteres af en befuldmægtiget, der udpeges for hver enkelt sag, skal andre parter i sagen repræsenteres af en advokat, der er beskikket til at give møde for en domstol i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i EØS-aftalen. Beviset herfor skal ved simpel anmodning kunne fremlægges på ethvert trin af sagens behandling. Ifølge statuttens artikel 19, stk. 7, er lærere ved højere læreanstalter, der er statsborgere i medlemsstater, hvis lovgivning tillader dem at være rettergangsfuldmægtige, sidestillet med advokater.

3. For så vidt angår repræsentationen af parterne i hovedsagen i præjudicielle sager tager Domstolen imidlertid hensyn til de processuelle regler, der finder anvendelse for den forelæggende ret. Enhver person, der har ret til at repræsentere en part for denne ret, må derfor ligeledes repræsentere parten for Domstolen, og såfremt de nationale procesregler tillader dette, har parterne i hovedsagen ret til selv at afgive deres skriftlige og mundtlige indlæg. Er der tvivl herom, kan Domstolen på ethvert tidspunkt indhente relevante oplysninger hos parterne, deres repræsentanter eller hos den forelæggende ret.

4. I direkte søgsmål og appelsager er befuldmægtigede og advokater, der repræsenterer en part, desuden i henhold til procesreglementets artikel 119, stk. 2, og artikel 168, stk. 2, forpligtede til at indgive et officielt dokument eller en nyere fuldmagt, der bekræfter, at de er beføjet til at repræsentere denne part i forbindelse med sagen for Domstolen.

Udgifter i forbindelse med sagens behandling ved Domstolen og retshjælp

5. Med forbehold for bestemmelserne i procesreglementets artikel 143 er sagens behandling ved Domstolen gratis, idet der hverken skal betales gebyrer eller afgifter til Domstolen ved anlæggelse af søgsmål eller ved indlevering af procesdokumenter. De omkostninger, der omhandles i procesreglementets artikel 137 ff., omfatter udelukkende de sagsomkostninger, »der kan kræves erstattet«, dvs. beløb, som vidner og sagkyndige eventuelt har krav på, og nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik på sagens behandling for Domstolen i forbindelse med vederlag til deres repræsentant samt i forbindelse med rejsen til og opholdet i Luxembourg, når der afholdes en mundtlig forhandling. Domstolen træffer afgørelse om sagsomkostningerne og deres størrelse ved den dom eller kendelse, hvormed sagens behandling ved Domstolen afsluttes, mens det i præjudicielle sager tilkommer den forelæggende ret at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

6. Hvis en part eller, for så vidt angår præjudicielle sager, en part i hovedsagen helt eller delvist er ude af stand til at betale de omkostninger, der er forbundet med sagen, kan den pågældende til enhver tid ansøge om retshjælp. For at kunne tages i betragtning skal sådanne ansøgninger dog overholde de betingelser, der er fastsat i henholdsvis artikel 115-118 (præjudicielle forelæggelser) og artikel 185-189 (appelsager) i procesreglementet, og være vedlagt alle de oplysninger og bilag, der er nødvendige for, at Domstolen kan vurdere ansøgerens faktiske økonomiske situation. I denne henseende er det derfor vigtigt, at en part, der har til hensigt at ansøge om retshjælp, tilstiller Domstolen såvel dokumentation for de indtægter og ydelser af forskellig art, som vedkommende oppebærer (såsom en lønseddel, et bankkontoudtog eller en attest udstedt af en offentlig myndighed eller et socialsikringsorgan), som dokumentation for den pågældende parts udgifter (såsom f.eks. en lejekontrakt eller en kreditaftale, en attest for skoleudgifter for et barn, over for hvem der består forsørgerpligt, et honorar eller fakturaer).

7. Når Domstolen i præjudicielle sager træffer afgørelse efter anmodning fra en ret i en medlemsstat, skal parterne i hovedsagen i første række ansøge om eventuel retshjælp ved denne ret eller ved de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat, idet den hjælp, der bevilges af Domstolen, kun er subsidiær i forhold til den hjælp, der bevilges nationalt.

8. Det bemærkes, at når Domstolen har bevilget retshjælp, afholder den kun udgifterne til bistand til ansøgeren og repræsentation af denne for Domstolen, i givet fald inden for de grænser, som den fastsætter. I overensstemmelse med procesreglementets regler kan disse udgifter senere opkræves af Domstolen ved den afgørelse, hvormed sagens behandling afsluttes, og hvormed der træffes afgørelse om sagsomkostningerne, og det dommerkollegium, der har truffet afgørelse vedrørende ansøgningen om retshjælp, kan i øvrigt til enhver tid tilbagekalde bevillingen, når de forudsætninger, under hvilke den er meddelt, ændrer sig under sagen.

Beskyttelse af personoplysninger

9. Med henblik på at sikre en optimal beskyttelse af personoplysninger, navnlig inden for rammerne af de offentliggørelser, som Domstolen foretager i forbindelse med sager, der indbringes for den, *behandler Domstolen som hovedregel de præjudicielle sager i anonymiseret form*. Denne tilgang indebærer i praksis, at såfremt den forelæggende ret har anonymiseret anmodningen om præjudiciel afgørelse eller besluttet at udelade oplysninger om fysiske personer eller enheder, som er berørt af hovedsagen, opretholder Domstolen denne anonymisering eller udeladelse inden for rammerne af den sag, som verserer for den. Er dette ikke tilfældet — og medmindre der er tale om særlige omstændigheder — skjuler Domstolen selv for- og efternavnet på de fysiske personer, som er nævnt i anmodningen om præjudiciel afgørelse, og i givet fald andre oplysninger, der kan gøre det muligt at identificere dem. Med henblik på at sikre effektiviteten af de foranstaltninger, der træffes i denne henseende, skal samtlige de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, afholde sig fra i deres indlæg eller bemærkninger, skriftlige såvel som mundtlige, at offentliggøre oplysninger, der er blevet udeladt i anmodningen om præjudiciel afgørelse.

10. Det samme gælder for appelsager. Medmindre der er tale om særlige omstændigheder, overholder Domstolen således den af Retten indrømmede anonymitet, og parterne i sagen opfordres ligeledes til at overholde denne anonymitet inden for rammerne af proceduren for Domstolen.

11. Når en part ønsker, at vedkommendes identitet eller visse oplysninger vedrørende den pågældende ikke offentliggøres under en sag indbragt for Domstolen, eller når denne part omvendt ønsker, at vedkommendes identitet og de nævnte oplysninger offentliggøres inden for rammerne af denne sag, skal parten under alle omstændigheder rette henvendelse til Domstolen, således at denne kan beslutte, om der skal foretages en hel eller delvis anonymisering eller ej af den pågældende sag, eller om en allerede indrømmet anonymitet skal opretholdes. Af hensyn til den effektive virkning heraf skal en sådan anmodning dog indgives så hurtigt som muligt. Som følge af den almindelige anvendelse af ny informations- og kommunikationsteknologi kan en anonymisering således vise sig at miste enhver effektiv virkning, når meddelelsen vedrørende den pågældende sag allerede er blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, eller for så vidt angår præjudicielle sager når anmodningen om præjudiciel afgørelse allerede er blevet forkyndt for de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, hvilket sker ca. en måned efter indleveringen af anmodningen til Domstolen.

Identifikation af de anonymiserede præjudicielle sager

12. Som hovedregel tildeler Domstolen de præjudicielle sager, der har været genstand for en anonymisering, et vedtaget navn. *Dette vedtagne navn svarer ikke til det faktiske navn på nogen af sagens parter eller principielt til nogen eksisterende navne*. Det har alene til formål at gøre benævnelsen og identifikationen af de anonymiserede sager lettere.

II. RETSFORHANDLINGERNES SKRIFTLIGE DEL

Formålet med retsforhandlingernes skriftlige del

13. Retsforhandlingernes skriftlige del spiller en væsentlig rolle for Domstolens forståelse af sagen. Denne del skal gøre det muligt for Domstolen på grundlag af de indlæg eller bemærkninger, som er indgivet eller fremsat, at få en præcis idé om genstanden for den sag, der er indbragt for den, og de forskellige aspekter heraf. Selv om dette formål er fælles for behandlingen af alle de sager, som indbringes for Domstolen, varierer forløbet af og rammerne for retsforhandlingernes skriftlige del dog alt efter søgsmålets art. For så vidt angår direkte søgsmål og appelsager anmodes parterne om at tage stilling til de indlæg, som sagens øvrige parter har indgivet, mens retsforhandlingernes skriftlige del i præjudicielle sager er kendetegnet ved den manglende kontradiktoriske karakter, idet de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, blot anmodes om at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til de spørgsmål, som en national ret har forelagt, uden at de i princippet har kendskab til andre deltageres synspunkter vedrørende samme spørgsmål. Dette medfører forskellige krav for så vidt angår formen og indholdet af disse bemærkninger som det senere forløb af retsforhandlingerne, idet det imidlertid bemærkes, at hovedparten af de indlæg eller bemærkninger, der indgives eller fremsættes under retsforhandlingernes skriftlige del, skal oversættes. *Anvendelsen af korte og simple sætninger skal derfor altid foretrækkes, og parternes argumentation skal være anført i deres indlæg eller bemærkninger og ikke i de eventuelle bilag hertil.*

Retsforhandlingernes skriftlige del i præjudicielle sager

14. Da retsforhandlingerne i præjudicielle sager ikke har kontradiktorisk karakter, gælder der ingen særlige formaliteter for indgivelsen af indlæg eller skriftlige bemærkninger fra de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23. Når Domstolen forkynder en anmodning om præjudiciel afgørelse for de berørte, kan disse således, såfremt de ønsker det, indgive et indlæg, hvori de redegør for deres synspunkter vedrørende den anmodning, som den forelæggende ret har indgivet. Formålet med dette indlæg — som skal indgives inden for en frist, der ikke kan forlænges, på to måneder fra forkyndelsen af anmodningen om præjudiciel afgørelse (forlænget med en fast afstandsfrist på ti dage) — er at give Domstolen oplysninger om denne anmodnings rækkevidde og navnlig om de svar, som bør gives på de spørgsmål, som den forelæggende ret har stillet.

15. Selv om denne fremstilling skal være fuldstændig og navnlig indeholde den argumentation, der vil kunne lægges til grund for Domstolens besvarelse af de forelagte spørgsmål, er det derimod ikke nødvendigt at gøre sig overvejelser om tvistens retlige baggrund eller dens faktiske omstændigheder, således som disse fremgår af forelæggelsesafgørelsen, medmindre der bør knyttes supplerende bemærkninger hertil. Med forbehold for særlige omstændigheder eller særskilte bestemmelser i procesreglementet, som foreskriver en begrænsning af skriftlige indlægs længde henset til sagens hastende karakter, bør skriftlige indlæg, der indgives i en præjudiciel sag, ikke overstige 20 sider.

16. Således som det fremgår af procesreglementets artikel 96, stk. 3, offentliggøres indlæg eller skriftlige bemærkninger, der fremsættes i præjudicielle sager, på webstedet for Den Europæiske Union efter afsigelsen af dommen eller forkyndelsen af den kendelse, hvorved der træffes afgørelse om de spørgsmål, som er blevet forelagt af den forelæggende ret, medmindre en af de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23, gør indsigelse mod offentliggørelsen af den pågældendes indlæg eller bemærkninger. Henset til denne omstændighed er det derfor vigtigt, at de indgivne indlæg eller bemærkninger ikke indeholder personoplysninger.

17. Såfremt en berørt, som er omfattet af statutens artikel 23, er af den opfattelse, at den pågældendes indlæg eller bemærkninger ikke skal offentliggøres på det nævnte websted, skal vedkommende udtrykkeligt anføre dette i det dokument, der er knyttet til fremsættelsen af dette indlæg eller disse bemærkninger, eller i et særskilt dokument, som tilstilles Justitskontoret på et senere trin i proceduren, men under alle omstændigheder senest tre måneder efter afsigelsen af dommen eller forkyndelsen af den kendelse, hvorved sagens behandling afsluttes.

Retsforhandlingernes skriftlige del i direkte søgsmål

Stævningen

18. Da retsforhandlingernes skriftlige del i direkte søgsmål har kontradiktorisk karakter, er den underlagt strengere regler. Disse regler opregnes i procesreglementets artikel 119 ff. (fjerde afsnit) og omhandler såvel parternes forpligtelse til at lade sig repræsentere ved en bfuldmægtiget eller en advokat som de formelle krav i forbindelse med indholdet og indleveringen af indlæg. Det følger navnlig af procesreglementets artikel 120, at det indledende processkrift, ud over sagsøgerens navn og adresse samt en angivelse af sagsøgte, skal indeholde præcise oplysninger om søgsmålets genstand, de anbringender og argumenter, der gøres gældende, i givet fald underbygget af de beviser eller en angivelse af de beviser, der påberåbes, samt sagsøgerens påstande. *Overholdes disse krav ikke, kan stævningen — som ikke bør overstige 30 sider, medmindre der foreligger særlige omstændigheder — ikke antages til realitetsbehandling.*

19. Som det fremgår af procesreglementets artikel 120, litra c), er det desuden obligatorisk, at stævningen skal indeholde en kortfattet fremstilling af de fremsatte anbringender. Denne fremstilling — som ikke må overstige to sider — skal lette udarbejdelsen af den meddelelse, som for hver sag, der indbringes for Domstolen, skal offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* i henhold til procesreglementets artikel 21, stk. 4.

Svarskriftet

20. Svarskriftet, som omhandles i procesreglementets artikel 124, er i det væsentlige underlagt de samme formelle krav som stævningen og skal indgives inden to måneder efter dennes forkyndelse. Denne frist — som forlænges med den faste afstandsfrist på ti dage — kan kun forlænges i undtagelsestilfælde, såfremt der i rette tid indgives en behørigt begrundet anmodning herom, hvori redegøres for de omstændigheder, der begrundet en sådan forlængelse.

21. Da sagens retlige baggrund er fastsat ved stævningen, bør argumentationen i svarskriftet i videst muligt omfang struktureres i forhold til de anbringender og klagepunkter, der er gjort gældende i stævningen. Nye anbringender må ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under sagen. Tvistens retlige baggrund eller dens faktiske omstændigheder bør desuden kun behandles i svarskriftet, for så vidt som fremstillingen i stævningen bestrides eller kræver yderligere præcisering. *På samme måde som stævningen, og med forbehold for særlige omstændigheder, bør svarskriftet ikke overstige 30 sider.*

Replikken og duplikken

22. Hvis sagsøgeren og sagsøgte finder det nødvendigt, kan de supplere deres argumentation med en replik fra sagsøgeren og en duplik fra sagsøgte. Replikken og duplikken er underlagt samme formelle regler som stævningen og svarskriftet, men skal, henset til deres fakultative og supplerende karakter, nødvendigvis være kortere end disse. Da baggrunden og de anbringender eller klagepunkter, der ligger til grund for tvisten, er blevet grundigt fremstillet (eller bestridt) i stævningen og svarskriftet, *har replikken og duplikken alene til formål at gøre det muligt for sagsøgeren og sagsøgte at præcisere deres synspunkter eller skærpe deres argumentation vedrørende et vigtigt spørgsmål*, ligesom retsformanden i medfør af procesreglementets artikel 126 i øvrigt selv kan præcisere, hvilke spørgsmål disse skrifter skal omhandle. Medmindre der foreligger særlige omstændigheder, bør en replik og en duplik derfor ikke overstige ti sider. Disse procesdokumenter skal indgives til Justitskontoret inden for den frist, der er fastsat af Domstolen, idet præsidenten kun indrømmer en forlængelse heraf i undtagelsestilfælde og efter behørigt begrundet anmodning.

Anmodning om en fremskyndet procedure

23. Når sagens karakter kræver, at den behandles hurtigt, kan sagsøgeren eller sagsøgte anmode Domstolen om at undergive sagen en fremskyndet procedure, der fraviger procesreglementets bestemmelser. Denne mulighed, som er fastsat i procesreglementets artikel 133, er dog undergivet et krav om, at anmodningen herom udtrykkeligt fremsættes i et særskilt dokument, som nøje fremstiller de omstændigheder, der begrunder, at denne procedure iværksættes, og den indebærer, at retsforhandlingernes skriftlige del tilpasses, når en sådan anmodning tages til følge. Således kan de almindelige frister for indgivelse af indlæg forkortes, og det samme gør sig gældende for længden heraf, og der kan i henhold til procesreglementets artikel 134 kun indgives replik, duplik og interventionsindlæg, hvis præsidenten finder det nødvendigt.

Anmodninger om udsættelse af gennemførelsen eller andre foreløbige forholdsregler (sager om foreløbige forholdsregler)

24. Et direkte søgsmål kan ligeledes ledsages af en anmodning om udsættelse af gennemførelsen af den anfægtede retsakt eller en anmodning om foreløbige forholdsregler som omhandlet i henholdsvis artikel 278 og 279 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (herefter »TEUF«). I henhold til bestemmelserne i procesreglementets artikel 160 kan en sådan anmodning dog kun antages til realitetsbehandling, hvis den, der fremsætter anmodningen, har anlagt sag til prøvelse af den omhandlede retsakt ved Domstolen, eller hvis den hidrører fra en part i den sag, som verserer for Domstolen, og den skal fremsættes i et særskilt dokument, hvori angives sagens genstand, de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, samt de faktiske og retlige grunde til, at den ønskede foreløbige forholdsregel umiddelbart forekommer begrundet (»*fumus boni juris*«). Anmodningen forkyndes som hovedregel for modparten, som af retsformanden meddeles en kort frist til at fremsætte skriftlige eller mundtlige bemærkninger. I særlige tilfælde af uopsættelighed kan præsidenten foreløbigt tage anmodningen til følge, endog før sådanne bemærkninger er blevet fremsat.

Retsforhandlingernes skriftlige del i appelsager

25. Retsforhandlingernes skriftlige del i appelsager har mange ligheder med forløbet af denne fase under et direkte søgsmål. De relevante regler findes i procesreglementets artikel 167 ff. (femte afsnit), der både præciserer, hvad der skal indeholdes i appelskrifter og svarskrifter, og rækkevidden af påstandene heri.

Appelskriftet

26. Som det fremgår af procesreglementets artikel 168 og 169 — der i denne henseende supplerer statuttens artikel 56-58 — kan der ikke iværksættes appel til prøvelse af retsakter udstedt af EU-institutioner, -organer, -kontorer eller -agenturer, men af den afgørelse, som Retten har truffet vedrørende det søgsmål, som blev anlagt til prøvelse af sådanne retsakter. Det følger af denne præcisering, at påstandene i appelskriftet nødvendigvis skal gå ud på, at Rettens afgørelse, således som den fremgår af denne afgørelses konklusion, ophæves helt eller delvist, og ikke, at den retsakt, som er blevet anfægtet for Retten, annulleres. Det er kun i det tilfælde, hvor appellen tages til følge, at Domstolen helt eller delvist kan give medhold i de i første instans nedlagte påstande, idet nye påstande ikke kan nedlægges. De retlige anbringender og argumenter, der gøres gældende i appelskriftet — som ikke bør overstige 25 sider, medmindre der foreligger særlige omstændigheder — skal derfor præcist angive, hvilke præmisser i Rettens afgørelse der anfægtes, og udførligt redegøre for begrundelsen for, at afgørelsen er behæftet med en retlig fejl, idet appellen eller det pågældende anbringende i modsat fald afvises.

27. Med henblik på at lette udarbejdelsen af den meddelelse, der i medfør af procesreglementets artikel 21, stk. 4, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*, skal appellanternes appelskrift endvidere indeholde en kortfattet fremstilling på højst to sider af disse anbringender.

28. Til stævningen skal der desuden være knyttet dokumenter, som godtgør overholdelsen af de krav, som er fastsat i statuttens artikel 19 og gengivet i procesreglementets artikel 119. Der er tale om dels det legitimationsdokument, hvorved det attesteres, at den advokat, som repræsenterer appellanten, har ret til at give møde for en domstol i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i EØS-aftalen, dels et officielt dokument eller en nyere fuldmagt, der er udstedt af appellanten, og hvorved det attesteres, at denne advokat har ret til at repræsentere den pågældende inden for rammerne af en sag for Domstolen. Et dokument eller en fuldmagt indleveret inden for rammerne af sagen for Retten tages kun i betragtning, såfremt det heri udtrykkeligt er anført, at det eller den ligeledes omfatter en eventuel efterfølgende procedure for Domstolen.

29. I de situationer, der er omhandlet i statuttens artikel 58a, skal appellanten desuden som bilag til sit appelskrift vedlægge en anmodning om bevilling af appellen, der er adskilt fra selve appelskriftet. Anmodningen, som må være på højst syv sider, skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for, at Domstolen kan træffe afgørelse om bevilling af appellen og fastlægge, i tilfælde af delvis admittering af appellen, de appelanbringender, som svarskriftet skal vedrøre.

30. Anmodningen om bevilling af appellen skal under alle omstændigheder på klar og præcis vis angive de anbringender, som appellen er støttet på, med samme præcision og klarhed redegøre for det retlige spørgsmål, der er rejst ved hvert enkelt anbringende, og specifikt angive, hvorledes dette spørgsmål er vigtigt for EU-rettens ensartede anvendelse, sammenhæng eller udvikling.

31. I overensstemmelse med procesreglementets artikel 170a, stk. 1, indebærer den omstændighed, at en sådan anmodning ikke er vedlagt, at appellen afvises i det hele.

Svarskriftet

32. Enhver, der er part i den pågældende sag for Retten, og som har en interesse i, at appellen tages til følge eller afvises eller forkastes, kan indgive svarskrift inden for en frist, der ikke kan forlænges, på to måneder fra appelskriftets forkyndelse for den pågældende, hvortil lægges den faste afstandsfrist på ti dage. Såfremt den sag, der er genstand for appellen for Domstolen, blev forenet med en eller flere andre sager i forbindelse med proceduren for Retten, bliver parterne i disse andre sager ikke automatisk parter for Domstolen. De kan kun indgive svarskrift, hvis de også er parter i den sag, der er genstand for appellen.

33. Svarskriftets indhold er underlagt de krav, der er fastsat i procesreglementets artikel 173, og påstandene heri skal i medfør af procesreglementets artikel 174 gå ud på, at appellen helt eller delvist tages til følge, afvises eller forkastes. Den retlige argumentation i svarskriftet skal i videst muligt omfang struktureres i henhold til de anbringender, appellanten har gjort gældende, mens det ikke i svarskriftet er nødvendigt at nævne tvistens retlige baggrund eller dens faktiske omstændigheder, medmindre fremstillingen i appelskriftet bestrides eller kræver supplerende præcisering. Hvis der rejses en formalitetsindsigelse om, at appellen skal afvises helt eller delvist, skal dette derimod fremgå af selve svarskriftet, idet den i procesreglementets artikel 151 fastsatte mulighed for i et særskilt dokument at rejse en formalitetsindsigelse om sagens afvisning ikke finder anvendelse i appelsager. På samme måde som appelskriftet, og med forbehold for særlige omstændigheder, bør svarskriftet ikke overstige 25 sider.

Kontraappellen

34. Hvis en part i den pågældende sag for Retten, når appelskriftet er forkyndt for den pågældende, ønsker at anfægte Rettens afgørelse vedrørende et aspekt, som ikke fremgår af appelskriftet, kan denne part iværksætte kontraappel af Rettens afgørelse. Denne kontraappel skal iværksættes ved særskilt dokument inden for samme frist, der ikke kan forlænges, som den, der er fastsat for indgivelse af svarskrift, og den skal overholde de krav, der er fastsat i procesreglementets artikel 177 og 178. *De retlige anbringender og argumenter, der fremsættes herved, skal nødvendigvis være forskellige fra dem, der gøres gældende i svarskriftet.*

Svarskriftet vedrørende kontraappellen

35. Når der iværksættes en sådan kontraappel, kan appellanten, ligesom enhver anden part i den pågældende sag for Retten, som har en interesse i, at kontraappellen tages til følge, eller at den afvises eller forkastes, indgive et svarskrift, som er begrænset til at omhandle de anbringender, som er gjort gældende i kontraappelskriftet. I henhold til procesreglementets artikel 179 skal dette svarskrift indgives inden for en frist, der ikke kan forlænges, på to måneder fra kontraappelskriftets forkyndelse (forlænget med den faste afstandsfrist på ti dage).

Replikken og duplikken

36. Hvad enten der er tale om appel eller kontraappel, kan appelskriftet og svarskriftet suppleres med en replik og en duplik, eksempelvis med henblik på at give parterne mulighed for at tage stilling til formalitetsindsigelser eller nye forhold, som er påberåbt i svarskriftet/svarskrifterne. Til forskel fra de regler, der finder anvendelse på direkte søgsmål, *er denne mulighed imidlertid underlagt et krav om, at Domstolens præsident udtrykkeligt giver tilladelse hertil.* Med henblik herpå anmodes appellanten (eller den part, der har iværksat kontraappellen) om senest syv dage efter forkyndelsen af svarskriftet/svarskrifterne (eller svarskriftet/svarskrifterne vedrørende kontraappellen) — forlænget med den faste afstandsfrist på ti dage — at fremsætte en behørigt begrundet anmodning, som fremstiller begrundelsen for, at en replik ifølge denne part er nødvendig. Denne anmodning — som ikke bør overstige tre sider — skal være forståelig i sig selv, således at det ikke er nødvendigt at sammenholde med appelskriftet eller svarskriftet.

37. Henset til den særlige karakter af appelsager, som er begrænset til at behandle retsspørgsmål, kan præsidenten derudover, såfremt den pågældende tager anmodningen om replik til følge, begrænse emnet og sideantallet for en sådan replik og den efterfølgende duplik. Overholdelsen af disse angivelser er en væsentlig forudsætning for, at retsforhandlingerne forløber tilfredsstillende, *idet en overskridelse af det tilladte sideantal eller en fremsættelse af andre spørgsmål i replikken eller duplikken vil medføre, at dette indlæg tilbagesendes til den, der har udfærdiget det.*

Appeller iværksat i medfør af statuttens artikel 57

38. Reglerne i disse anvisningers punkt 25-37 finder dog ikke fuldt ud anvendelse på appeller af Rettens afgørelser om ikke at tage en anmodning om intervention til følge eller afgørelser, som er truffet i forbindelse med en anmodning om foreløbige forholdsregler i medfør af artikel 278 TEUF eller 279 TEUF. I henhold til statuttens artikel 57, stk. 3, undergives sådanne appeller således den samme procedure som en anmodning om foreløbige forholdsregler, der indgives direkte til Domstolen. Der fastsættes derfor en kort frist for parterne, hvorunder eventuelle bemærkninger til appelskriftet kan indgives, og Domstolen træffer afgørelse vedrørende sidstnævnte uden en yderligere skriftlig del eller endog uden en mundtlig del.

Fortrolighed i forbindelse med appeller

39. Som det fremgår af de foregående bestemmelser, bliver appelskriftet og de procesdokumenter, der indleveres efterfølgende, forkyndt for samtlige parter i den pågældende sag for Retten, uanset hvilken processuel egenskab de måtte have haft for den nævnte ret (sagsøger, sagsøgt eller intervenient). Da appelsager i medfør af statuttens artikel 58 er begrænset til retsspørgsmål, skal parterne afstå fra at angive hemmelige eller fortrolige oplysninger i deres procesdokumenter. Såfremt der imidlertid undtagelsesvis anmodes om fortrolig behandling af bestemte oplysninger i et procesdokument, opfordres dette dokumentets forfatter til i et særskilt dokument at indgive en behørigt begrundet anmodning om fortrolig behandling (med angivelse af både rækkevidden af den ønskede fortrolighed og de parter i sagen, som er omfattet af denne anmodning) og en ikke-fortrolig udgave af sit procesdokument, der kan blive forkyndt for disse andre parter. Hvad angår oplysninger, der er indeholdt i sagsakterne for Retten, kan rækkevidden af en sådan anmodning under alle omstændigheder ikke gå ud over rækkevidden af den fortrolige behandling, som denne retsinstans allerede har indrømmet intervenienterne.

40. Tager Domstolen anmodningen om fortrolig behandling til følge, forkyndes den ikke-fortrolige udgave af det pågældende procesdokument for de øvrige parter i den pågældende sag. Såfremt denne anmodning delvist tages til følge, opfordres den part, der er blevet indrømmet fortrolig behandling, til straks at indlevere en ny, ikke-fortrolig udgave af sit procesdokument, som forkyndes for de øvrige parter, så snart Domstolen har modtaget den.

Intervention i direkte søgsmål og appelsager

Anmodning om intervention

41. I henhold til statuttens artikel 40 kan dels medlemsstaterne og EU-institutionerne, dels tredjelande, der er parter i EØS- aftalen, EFTA-Tilsynsmyndigheden, EU-organer, -kontorer og -agenturer samt alle andre fysiske eller juridiske personer, såfremt de opfylder betingelserne i denne artikels stk. 2 og 3, indtræde i retstvister, der er indbragt for Domstolen, med henblik på helt eller delvist at støtte en af parternes påstande. For at kunne tages i betragtning skal en anmodning om intervention opfylde de betingelser, der er fastsat i procesreglementets artikel 130, stk. 2-4, og fremsættes inden for en frist på henholdsvis seks uger (for så vidt angår en anmodning fremsat inden for rammerne af et direkte søgsmål) eller en måned (for så vidt angår en anmodning fremsat inden for rammerne af en appelsag). Denne frist, hvortil lægges den faste afstandsfrist på ti dage, løber fra offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* af den meddelelse, der er omhandlet i procesreglementets artikel 21, stk. 4.

Bemærkninger til anmodningen om intervention

42. Efter forkyndelsen af anmodningen om intervention opfordres hovedparterne i henhold til procesreglementets artikel 131, stk. 1, til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til denne anmodning inden ti dage efter denne forkyndelse. Såfremt de nævnte parter inden for denne frist, hvortil lægges den faste afstandsfrist på ti dage, gør gældende, at der foreligger hemmelige eller fortrolige procesdokumenter eller øvrige dokumenter, som vil kunne påføre dem skade, såfremt de meddeles den, der anmoder om intervention, opfordres disse parter til at indlevere en ikke-fortrolig udgave af de pågældende procesdokumenter eller øvrige dokumenter, som kan forkyndes for den, der anmoder om intervention, hvis anmodningen tages til følge.

Interventionsindlæg

43. Når en anmodning om intervention tages til følge, og alle de procesdokumenter, der er forkyndt for parterne, fremsendes til intervenienten, i givet fald med undtagelse af hemmelige eller fortrolige dokumenter og øvrige bilag, har intervenienten efter modtagelsen af disse dokumenter en måned og ti dage til at indgive et interventionsindlæg. Selv om dette indlæg skal overholde kravene i procesreglementets artikel 132, stk. 2, må det dog nødvendigvis være kortere end det indlæg, som den part, der støttes, har indgivet, og interventionsindlægget bør ikke overstige ti sider. *Da interventionen således har en accessorisk karakter i forhold til tvisten i hovedsagen*, skal intervenienten afholde sig fra i sit indlæg at gentage de anbringender eller argumenter, som fremgår af de skriftlige indlæg, der er indgivet af den part, som intervenienten støtter, og skal kun fremstille yderligere anbringender og argumenter, som underbygger denne parts synspunkter. Det er overflødig at gengive tvistens retlige baggrund eller faktiske omstændigheder, medmindre den fremstilling heraf, som er indeholdt i de indlæg, der er udarbejdet af hovedparterne, bestrides eller kræver yderligere præcisering.

Bemærkninger til interventionsindlægget

44. Efter indgivelsen af interventionsindlægget kan retsformanden, såfremt denne finder det nødvendigt, fastsætte en frist for fremsættelse af korte bemærkninger hertil. Indgivelsen af sådanne bemærkninger, hvis længde ikke bør overstige fem sider, er imidlertid fakultativ. Formålet med sådanne bemærkninger er udelukkende at gøre det muligt for hovedparterne at reagere på visse oplysninger fra intervenienten eller at tage stilling til nye anbringender eller argumenter, som sidstnævnte har fremsat eller fremført. Såfremt der ikke er tale om sådanne forhold, anbefales det, at der ikke indgives sådanne bemærkninger, og at Domstolen underrettes herom, således at retsforhandlingernes skriftlige del ikke forlænges unødigt.

Anmodninger om intervention, der fremsættes for sent

45. Såfremt den opfylder betingelserne i procesreglementets artikel 130, stk. 2-4, kan en anmodning om intervention, der fremsættes efter udløbet af fristen på seks uger i henhold til procesreglementets artikel 130, stk. 1, eller fristen på en måned i henhold til artikel 190, stk. 2, ligeledes tages i betragtning af Domstolen, dog under forudsætning af, at den er indgået til Domstolen, inden der i medfør af procesreglementets artikel 60, stk. 4, er truffet beslutning om, at retsforhandlingernes mundtlige del skal åbnes. I et sådant tilfælde kan intervenienten i henhold til procesreglementets artikel 129, stk. 4, fremsætte sine bemærkninger under den mundtlige forhandling, hvis et retsmøde afholdes i den pågældende sag.

Intervention inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler eller i en fremskyndet procedure

46. Det samme gælder i princippet inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler, eller såfremt der anvendes en fremskyndet procedure. Såfremt der ikke foreligger særlige omstændigheder, der begrundet indgivelse af skriftlige indlæg, kan den person eller enhed, der har fået tilladelse til at intervenere i en sådan sag, kun fremsætte sine bemærkninger mundtligt, såfremt der afholdes et retsmøde.

Udelukkelse af intervention i præjudicielle sager

47. De ovennævnte regler om intervention gælder derimod ikke for præjudicielle sager. Da denne sagstype ikke har karakter af tvistemål, og da Domstolen har en særlig funktion, når den anmodes om at træffe en præjudiciel afgørelse om fortolkningen eller gyldigheden af EU-retten, er det kun de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23 — og i givet fald de EU-institutioner, -organer, -kontorer eller -agenturer, som afkræves oplysninger i henhold til statutens artikel 24, stk. 2 — der må fremsætte bemærkninger, hvad enten de er skriftlige eller mundtlige, til de spørgsmål, som retterne i medlemsstaterne forelægger for Domstolen.

Procesdokumenternes form og struktur

48. Uafhængigt af de ovenstående forhold og de krav, der med hensyn til procesdokumenternes indhold følger af statutens og procesreglementets bestemmelser, skal skriftlige indlæg og bemærkninger, der indgives til Domstolen, opfylde visse yderligere krav med henblik på at lette Domstolens læsning og behandling af disse dokumenter og navnlig oversættelsen heraf til et eller flere sprog. Disse krav vedrører såvel procesdokumenternes form og fremstilling som deres struktur eller længde.

49. Rent formelt er det indledningsvis meget vigtigt, at de indlæg og bemærkninger, der indgives af parterne eller de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23, udformes på en sådan måde, at det er muligt for Domstolen at behandle disse procesdokumenter elektronisk. I denne henseende *skal følgende krav tages i betragtning*:

- Indlæg eller bemærkninger skal være skrevet på hvidt, ulinjeret papir i A4-format, og teksten må kun være på den ene side af papiret (forside) og ikke på begge sider (for- og bagside).
- Teksten skal være skrevet med en gængs skrifttype (som f.eks. Times New Roman, Courier eller Arial) i en skriftstørrelse på mindst 12 punkt for så vidt angår tekst og en skriftstørrelse på mindst 10 punkt for så vidt angår fodnoter, med en linjeafstand på 1,5 og en vandret og lodret margen på mindst 2,5 cm (øverst, nederst, til venstre og til højre på siden).
- Alle afsnit i indlæg eller bemærkninger skal nummereres, fortløbende og i stigende rækkefølge.
- Det samme er gældende for indlæggets eller bemærkningernes sider, herunder eventuelle bilag og fortegnelsen herover, som skal være nummereret øverst til højre, fortløbende og i stigende rækkefølge.

- Hver enkelt side i indlægget eller bemærkningerne må højst indeholde 1 500 anslag uden mellemrum.
- Endelig skal siderne i indlæg eller bemærkninger, som ikke sendes elektronisk til Domstolen, være samlet på en sådan måde, at de uden besvær kan skilles ad, og ikke ved hjælp af fast hæftning såsom lim eller hæfteklammer.

50. I tillæg til disse formelle krav skal procesdokumenter, der indgives til Domstolen, være udformet på en sådan måde, at det er muligt at forstå deres struktur og omfang ud fra de første sider. Ud over at der på det pågældende indlægs eller de pågældende bemærkninger første side skal være angivet procesdokumentets titel, sagsnummeret (såfremt dette allerede er blevet meddelt af Justitskontoret) og de parter, som berøres af sagen, eller deres initialer (når sagen er anonymiseret), skal indlægget eller de skriftlige bemærkninger indledes med en kort fremstilling af den disposition, som dokumentets forfatter har anvendt, eller med en indholdsfortegnelse. Indlægget eller bemærkningerne skal afsluttes med forfatterens påstande eller, for så vidt angår præjudicielle sager, med den besvarelse af den forelæggende rets spørgsmål, som foreslås af forfatteren.

51. Selv om de procesdokumenter, der fremsendes til Domstolen, ikke er underlagt andre krav med hensyn til deres indhold end dem, der følger af statuten og procesreglementet, er det ikke desto mindre vigtigt at være opmærksom på, at disse dokumenter udgør grundlaget for Domstolens behandling af sagen, og at de i reglen oversættes af Domstolen eller af den institution, som de hidrører fra. Af hensyn til, at retsforhandlingerne kan forløbe tilfredsstillende, samt af hensyn til parterne selv skal indlæggene eller de skriftlige bemærkninger derfor udfærdiges i et enkelt og præcist sprog, uden at tekniske udtryk, der er særlige for et nationalt retssystem, bliver anvendt. Gentagelser skal undgås, og korte sætninger er så vidt muligt at foretrække frem for lange, komplekse sætninger med indskudte sætninger og bisætninger.

52. Når parterne i deres indlæg eller bemærkninger påberåber sig en særlig national eller EU-retlig retsforskrift eller lovgivning, skal henvisninger til denne retsforskrift eller lovgivning være præcise, både hvad angår tidspunktet for dokumentets vedtagelse og, hvis muligt, datoen for dets offentliggørelse og hvad angår retsforskriftens eller lovgivningens tidsmæssige anvendelse. Når parterne citerer et uddrag eller et afsnit af en afgørelse fra retspraksis eller af en generaladvokats forslag til afgørelse, anmodes de endvidere om at præcisere såvel navnet og nummeret på den pågældende sag som ECLI-nummeret («European Case Law Identifier») på afgørelsen eller forslaget til afgørelse samt om at angive en nøjagtig henvisning til det pågældende uddrag eller afsnit.

53. Endelig bemærkes, at den retlige argumentation, som fremføres af parterne eller de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23, skal fremgå af indlæggene eller de skriftlige bemærkninger, og ikke af eventuelle vedlagte bilag, der som hovedregel ikke oversættes. Kun dokumenter, der er nævnt i selve indlæggets eller bemærkningernes tekst, og som er nødvendige med henblik på at belyse eller underbygge indholdet, må vedlægges som bilag til indlægget eller bemærkningerne. I medfør af procesreglementets artikel 57, stk. 3, accepteres fremlæggelse af bilag i øvrigt kun, såfremt fremlæggelsen er ledsaget af en bilagsfortegnelse. Denne fortegnelse skal for hvert bilag indeholde bilagets nummer, en kort angivelse af bilagets art samt en angivelse af den side eller det afsnit i indlægget eller bemærkningerne, som henviser til dokumentet, og som begrundet dets fremlæggelse.

54. Hvis et procesdokument afviger betydeligt fra de formforskrifter, der er anført ovenfor, og navnlig fra angivelserne vedrørende indleveringen af og længden på dette dokument, tilbagesender Justitskontoret dokumentet til dets forfatter og opfordrer denne til at berigtige det inden for kort tid.

Indlevering og fremsendelse af procesdokumenterne

55. Kun procesdokumenter, der udtrykkeligt er omhandlet i procesreglementet, indgår i sagsakterne. Procesdokumenter, der ikke er omhandlet i procesreglementet, tages ikke i betragtning af Domstolen, og Justitskontoret sender dem tilbage til deres forfattere.

56. Procesdokumenterne skal indleveres inden for de fastsatte frister og skal overholde kravene i procesreglementets artikel 57. I henhold til procesreglementets artikel 57, stk. 5, er datoen og klokkeslættet for indleveringen af originaleksemplaret til Justitskontoret eneføgende for beregningen af procesfristerne. Den i procesreglementets artikel 49, stk. 2, fastsatte regel finder kun anvendelse, når fristen for indlevering af et procesdokument, forlænget med den faste afstandsfrist på ti dage, udløber på en lørdag, en søndag eller en lovbestemt fri- eller helligdag. Listen over lovbestemte fri- eller helligdage offentliggøres årligt i *Den Europæiske Unions Tidende* og på Den Europæiske Unions Domstols websted (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/da).

57. I de tilfælde, der er fastsat i procesreglementet, kan de i dette reglement fastsatte frister forlænges. Anmodninger om forlængelse af frister skal altid begrundes og indleveres i god tid inden udløbet af fristen for indlevering af det pågældende procesdokument.

58. Den mest sikre og hurtigste indleveringsmåde er indlevering foretaget ved hjælp af applikationen e-Curia. Denne indleveringsmåde, som er nem at anvende og brugervenlig, gør det muligt at indlevere og forkynde procesdokumenter udelukkende ad elektronisk vej, uden at det er nødvendigt at gentage denne fremsendelse pr. post. Fremgangsmåden med henblik på adgang til applikationen e-Curia og betingelserne for anvendelse heraf er indeholdt i Domstolens afgørelse om indlevering og forkyndelse af procesdokumenter via applikationen e-Curia og i Betingelser for anvendelse af applikationen e-Curia, som afgørelsen henviser til. Disse dokumenter er tilgængelige på Domstolens websted (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/da/).

59. Såfremt et procesdokument ikke fremsendes til Domstolen ved hjælp af ovennævnte applikation, kan det ligeledes fremsendes til Domstolen pr. post. Kuverten indeholdende procesdokumentet skal sendes til Domstolens Justitskontor på følgende adresse: Rue du Fort Niedergrünwald, L-2925 Luxembourg. I denne forbindelse bemærkes, at i medfør af procesreglementets artikel 57, stk. 5, er datoen og klokkeslættet for indleveringen af originaleksemplaret til Justitskontoret eneføgende for beregningen af procesfristerne. Med henblik på at undgå præklusion er det derfor stærkt tilrådeligt at lade den pågældende forsendelse sende som anbefalet post eller som eksprespost flere dage inden udløbet af den frist, der er fastsat for procesdokumentets indlevering, eller fysisk indlevere det pågældende procesdokument på Domstolens Justitskontor eller, uden for Justitskontorets åbningstid, i receptionen i Domstolens bygninger, hvor servicepersonalet vil bekræfte modtagelsen af dette dokument ved at påføre det dato og klokkeslæt for indleveringen.

60. På nuværende tidspunkt er det ligeledes muligt at tilstille Justitskontoret en genpart af det underskrevne originaleksemplar af et procesdokument som vedhæftet fil til en e-mail (ecj.registry@curia.europa.eu) eller pr. telefax (+352 433766), men begge disse fremsendelsesmåder skal kun anvendes undtagelsesvist, for så vidt som de indeholder flere tekniske begrænsninger og ikke giver de samme fordele og garantier som applikationen e-Curia. Det skal desuden bemærkes, at indlevering af et procesdokument pr. mail eller telefax med hensyn til overholdelse af procesfristen kun anses for at være rettidig, såfremt det underskrevne originaleksemplar af procesdokumentet, vedlagt de eventuelle bilag hertil, når frem til Justitskontoret senest ti dage efter fremsendelsen af genparten af dette underskrevne originaleksemplar pr. e-mail eller telefax. Originaleksemplaret skal derfor afsendes eller indleveres uden ophold umiddelbart efter fremsendelsen af genparten, uden at der foretages selv mindre rettelser eller ændringer heri. I tilfælde af, at det underskrevne originaleksemplar afviger fra den tidligere fremsendte genpart, vil kun datoen for indleveringen af det underskrevne originaleksemplar blive taget i betragtning.

61. Foruden fremsendelsen til Justitskontoret af originaleksemplaret af indlæggene eller de skriftlige indlæg i henhold til de fremsendelsesmåder, der er fastsat i de foregående punkter, skal en redigerbar udgave⁽³⁾ af disse indlæg eller bemærkninger fremsendes til følgende mailadresse med henblik på at fremme Domstolens behandling af disse dokumenter og navnlig oversættelsen heraf til et eller flere officielle EU-sprog: editable-versions@curia.europa.eu.

⁽³⁾ Den redigerbare udgave er et dokument, der er udarbejdet i et tekstbehandlingsprogram som Microsoft Word, Open Office, Google Docs ou Pages (Mac-miljø). Til forskel fra billedbaseret software såsom PDF gør dette redigerbare format det nemlig muligt at anvende teksten med henblik på brugen heraf i forbindelse med sagens behandling, navnlig på oversættelsestrinnet.

III. RETSFORHANDLINGERNES MUNDTLIGE DEL

62. Som det fremgår af statuttens artikel 20, stk. 4, omfatter retsforhandlingernes mundtlige del i det væsentlige to forskellige etaper: påhør af parterne eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, og generaladvokatens fremsættelse af forslag til afgørelse. Såfremt Domstolen finder, at sagen ikke rejser nogen nye retsspørgsmål, kan den dog i henhold til statuttens artikel 20, stk. 5, beslutte, at sagen skal pådømmes uden generaladvokatens forslag til afgørelse. Afholdelsen af mundtlig forhandling sker ikke i hver sag.

Formålet med den mundtlige forhandling

63. Henset til, hvor vigtig retsforhandlingernes skriftlige del er i forbindelse med sager, der indbringes for Domstolen, og med forbehold for procesreglementets artikel 76, stk. 3 — hvorefter der i præjudicielle sager afholdes mundtlig forhandling, når en begrundet anmodning er blevet fremsat af en berørt, der ikke har deltaget i retsforhandlingernes skriftlige del — er det afgørende kriterium for afholdelsen af et retsmøde ikke så meget en udtrykkelig anmodning herom, som det er Domstolens egen vurdering af, om dette retsmøde tilfører en merværdi, og om retsmødet potentielt kan bidrage til at løse tvisten eller til at fastlægge de svar, som Domstolen skal give på spørgsmål, der er forelagt af en ret i en medlemsstat. *Domstolen afholder derfor et retsmøde, når et sådant kan give en bedre forståelse for sagen samt aspekterne heri, hvad enten parterne eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, har fremsat en anmodning herom eller ej.*

Anmodning om retsmøde

64. Såfremt de nævnte parter eller berørte finder, at der bør afholdes et retsmøde i en sag, påhviler det under alle omstændigheder de pågældende, efter forkyndelsen af, at retsforhandlingernes skriftlige del er afsluttet, at *oplyse Domstolen om de præcise grunde til, at de ønsker at få lejlighed til at udtale sig* for Domstolen. Denne begrundelse — som ikke må forveksles med et indlæg eller skriftlige bemærkninger og ikke må overstige tre sider — skal være støttet på en konkret vurdering af nytten for den pågældende part af, at der afholdes mundtlig forhandling, og angive de elementer i sagsakterne eller i argumentationen, som parten finder det nødvendigt at udbygge eller imødegå mere udførligt under dette retsmøde. En begrundelse af generel karakter, som eksempelvis henviser til sagens betydning eller betydningen af de spørgsmål, som Domstolen skal træffe afgørelse om, er ikke tilstrækkelig.

Indkaldelse til retsmødet og nødvendigheden af en hurtig og fyldestgørende besvarelse af denne indkaldelse

65. Når Domstolen har besluttet at afholde mundtlig forhandling i en given sag, fastsætter den den nøjagtige dato og det nøjagtige klokkeslæt herfor, og parterne eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, modtager straks en indkaldelse fra Justitskontoret, som ligeledes oplyser dem om sammensætningen af det dommerkollegium, som sagen er blevet henvist til, om de foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, som Domstolen har truffet, og i givet fald, at sagen pådømmes uden forslag til afgørelse. Med henblik på, at Domstolen kan afholde dette retsmøde på de bedst mulige betingelser, *anmodes nævnte parter eller berørte om at besvare Justitskontorets skrivelse inden for en kort frist* og om at angive, om de faktisk har til hensigt at deltage i retsmødet. Såfremt dette er tilfældet, opfordres disse parter eller berørte til at tilstille Justitskontoret følgende oplysninger:

- efternavnet og fornavnet på samt titlen og den nøjagtige egenskab for de personer, der vil repræsentere dem i retsmødet
- efternavnet og fornavnet på samt titlen og den nøjagtige egenskab for den person, som skal tage ordet for denne part eller berørte i retsmødet
- den taletid, som denne person anmoder om, idet der i denne henseende skal tages hensyn til de angivelser, som er indeholdt i de foreliggende anvisningers punkt 76, og

- enhver anden foranstaltning, der kan lette adgangen til Domstolens lokaler og en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af retsmødet, ud fra såvel en logistisk og teknisk vinkel som eventuelt en sproglig vinkel.

En sen eller ufuldstændig besvarelse af Justitskontorets indkaldelsesskrivelser kan bevirke, at retsmødet ikke forløber tilfredsstillende, og dermed undergrave retsmødets nytte for afgørelsen af den tvist, der er blevet indbragt for Domstolen.

66. Hvis det retsmøde, hvortil parterne eller de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23, er blevet indkaldt, kan blive genstand for en streaming på Den Europæiske Unions Domstols websted, og en af disse parter eller berørte er af den opfattelse, at dette retsmøde ikke bør være genstand for en sådan streaming, underretter vedkommende hurtigst muligt Domstolen herom med en detaljeret redegørelse for de forhold, der kan begrunde den manglende streaming. I henhold til procesreglementets artikel 80a, stk. 4, træffer retsformanden herefter snarest muligt afgørelse om denne anmodning efter at have hørt den refererende dommer og i givet fald den for sagen ansvarlige generaladvokat.

Forholdsregler i forbindelse med retsmødet

67. Uanset deres titel og egenskab skal *de personer, der afgiver indlæg for Domstolen, bære kappe*. De befuldmægtigede, advokaterne og — for så vidt angår præjudicielle sager — enhver anden person, der har ret til at repræsentere en part i hovedsagen i medfør af de nationale procesregler, opfordres derfor til at medbringe en kappe, når de deltager i et af Domstolen afholdt retsmøde. For det tilfælde, at disse personer ikke råder over en kappe, har Domstolen nogle kapper til rådighed for dem, men, henset til det begrænsede antal kapper og de forskellige størrelser heraf, opfordres de pågældende repræsentanter til forinden at underrette Domstolen herom i forbindelse med deres besvarelse af indkaldelsen til retsmødet.

68. I forbindelse med den nævnte besvarelse og med henblik på at sikre, at retsmødet forløber bedst muligt, opfordres parterne og deres repræsentanter ligeledes til at underrette Domstolen om enhver særlig foranstaltning, som kan gøre deres faktiske deltagelse i retsmødet lettere, bl.a. i *tilfælde af handicap eller nedsat mobilitet*.

69. Både som følge af trafikforholdene i Luxembourg og som følge af de sikkerhedsforanstaltninger, der finder anvendelse ved adgangen til Domstolens bygninger, anbefales det at træffe de nødvendige forholdsregler med henblik på at være til stede i den sal, hvor retsmødet afholdes, mindst 20 minutter før den fastsatte tid for retsmødets begyndelse. Inden retsmødet er det nemlig sædvanligvis således, at medlemmerne af dommerkollegiet og i givet fald generaladvokaten kort drøfter retsmødets tilrettelæggelse med repræsentanterne for parterne eller for de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23. Den refererende dommer og generaladvokaten kan ved denne lejlighed anmode de ovennævnte repræsentanter om i retsmødet at give yderligere oplysninger om visse spørgsmål eller om at uddybe det ene eller det andet særlige aspekt af den pågældende sag.

Deltagelse i retsmødet via videokonference

70. Således som det fremgår af procesreglementets artikel 78, kan en partsrepræsentant eller, i præjudicielle sager, en part i tvisten i hovedsagen, når denne har tilladelse til at optræde som part i en retssag uden bistand fra en advokat, indrømmes tilladelse til at deltage i en mundtlig forhandling via videokonference, når den pågældende er forhindret i at deltage fysisk i dette retsmøde af helbredsmæssige, sikkerhedsmæssige eller andre tungtvejende årsager, der f.eks. er knyttet til vedkommendes personlige helbredstilstand, en strejke i transportsektoren eller en pludselig aflysning af den pågældendes flyvning få timer før afholdelsen af retsmødet.

71. For at denne anmodning kan tages i betragtning, skal den fremsættes i et særskilt dokument, så snart årsagen til forhindringen er kendt, og den skal indeholde såvel arten af den påberåbte forhindring som de præcise kontaktoplysninger på den person, der skal kontaktes, såfremt Domstolen imødekommer anmodningen. Disse angivelser har til formål at gøre det muligt for Domstolen på forhånd at foretage de nødvendige tekniske test og tolketest, med hvilke det tilsigtes at sikre en optimal lyd- og billedkvalitet samt en fuldstændig stabil internetforbindelse.

72. I denne henseende forbeholder Domstolen sig retten til at fastsætte den tekniske løsning, der giver et sikkerheds- og pålidelighedsniveau, som er passende med henblik på at muliggøre en god forbindelse og dermed, at parterne på effektiv vis kan deltage i retsmødet på betingelser, der svarer til dem, som foreligger i forbindelse med et fysisk retsmøde. Anvendelse af specifikt videokonferenceudstyr eller af ethvert andet system til virtuelle møder vil kun blive tilladt efter godkendelse fra Domstolen og efter modtagelse af alle nødvendige garantier med hensyn til forbindelsens kvalitet og stabilitet. Parterne opfordres i denne henseende til at besøge Den Europæiske Unions Domstols websted (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/da) både for så vidt angår de tekniske krav, som parterne skal overholde, og for så vidt angår de praktiske anbefalinger, hvortil der skal tages hensyn i forbindelse med deltagelsen i et retsmøde via videokonference.

73. Såfremt de ovennævnte test er vellykkede, vil den pågældende part eller repræsentant kunne deltage i retsmødet via videokonference på de samme betingelser som dem, der var gældende under udførelsen af disse test. I modsat fald — eller i tilfælde af afslag på anmodningen om deltagelse via videokonference — vil den pågældende part eller repræsentant blive opfordret til at lade sig afløse fysisk, med forbehold af en eventuel udsættelse af retsmødet besluttet af Domstolen.

Det sædvanlige forløb af en mundtlig forhandling

74. Selv om forløbet kan variere alt efter de særlige omstændigheder i den enkelte sag, består et retsmøde for Domstolen i reglen af tre særskilte dele: selve de mundtlige indlæg, spørgsmål fra Domstolens medlemmer og de afsluttende svar. Mens indlæggene afgives fra talerstolen, afgiver parternes repræsentanter som hovedregel svarene på spørgsmål fra Domstolens medlemmer og de endelige replikker fra den plads i retslokalet, som de er blevet tildelt.

Retsmødets første del: de mundtlige indlæg

Formålet med mundtlige indlæg

75. Med forbehold for særlige omstændigheder begynder retsmødet almindeligvis med de mundtlige indlæg fra parterne eller de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23. I betragtning af det kendskab, som Domstolen allerede har til sagen ved afslutningen af retsforhandlingernes skriftlige del, er formålet med disse mundtlige indlæg ikke at gengive indholdet af de indlæg eller de bemærkninger, der er indgivet skriftligt. De *har først og fremmest til formål at gøre det muligt for de ovenfor nævnte parter eller berørte at efterkomme eventuelle anmodninger om koncentring af indlæggene eller at besvare de spørgsmål, som Domstolen har kunnet stille dem inden retsmødet*. Deltagere i retsmødet, der ønsker at gøre samme argumenter gældende, eller som har samme synspunkter, opfordres i øvrigt til i videst muligt omfang at foretage en samordning inden retsmødet med henblik på at undgå unødige gentagelser.

Taletid og eventuel forlængelse heraf

76. Taletiden fastsættes af dommerkollegiets formand efter høring af den refererende dommer og i givet fald generaladvokaten. Denne taletid fastsættes i reglen til 15 minutter, uanset til hvilket dommerkollegium sagen er henvist, idet denne varighed dog kan forlænges eller forkortes alt efter sagstypen eller sagens kompleksitet, antallet af deltagere i retsmødet og deres processuelle stilling samt eventuelle foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, som Domstolen har truffet. Den tildelte taletid kan i undtagelsestilfælde forlænges af dommerkollegiets formand efter *behørigt begrundet anmodning* fra en part eller en berørt, som er omfattet af statutens artikel 23. For at kunne tages i betragtning skal en sådan anmodning dog fremgå af den pågældende parts eller berørtes besvarelse af retsmødeindkaldelsen.

Antallet af procederende

77. Af hensyn til, at retsmødet forløber tilfredsstillende, skal de mundtlige indlæg for hver part eller berørt, der er til stede i retsmødet, fremsættes af en enkelt person. Det kan dog undtagelsesvis tillades endnu en person at procedere, når sagstypen eller sagens særlige kompleksitet begrundet dette, og forudsat at der er blevet fremsat en *behørigt begrundet anmodning* herom i den pågældende parts eller berørtes besvarelse af retsmødeindkaldelsen. Hvis der gives en sådan tilladelse, bevirker den dog ikke, at taletiden forlænges, hvorfor de to procederende skal fordele den taletid imellem sig, som den pågældende part er blevet tildelt.

Retsmødets anden del: spørgsmål fra Domstolens medlemmer

78. Uanset at Domstolens medlemmer før eller under de mundtlige indlæg kan stille spørgsmål, kan de procederende efter afslutningen af disse indlæg anmodes om at besvare yderligere spørgsmål fra Domstolens medlemmer. Formålet med disse spørgsmål er at supplere medlemmernes kendskab til sagsakterne, og de giver de procederende mulighed for at belyse og underbygge visse punkter, som i givet fald kræver yderligere præcisering.

79. Medmindre der foreligger særlige omstændigheder, skal svarene på de spørgsmål, som stilles af Domstolens medlemmer, gives af dem, der afgiver indlæg. Hvis en part eller en berørt er af den opfattelse, at en anden person bør besvare Domstolens eventuelle spørgsmål, f.eks. på grund af den ekspertise, som denne person har på et bestemt område, skal vedkommende specifikt anmode herom i sit svar på retsmødeindkaldelsen.

Retsmødets tredje del: de afsluttende replikker

80. Efter denne udveksling med Domstolens medlemmer har de procederende endelig mulighed for kort at afgive svar, såfremt de finder det nødvendigt. Disse afsluttende replikker, som hver især højst må vare fem minutter, udgør ikke endnu en runde mundtlige indlæg. De har som eneste formål at give de procederende mulighed for kort at reagere på de bemærkninger eller svar, som de andre deltagere i retsmødet eller Domstolens medlemmer har fremsat i retsmødet. Hvis flere personer har fået tilladelse til at procedere i retsmødet for en part eller en berørt, som er omfattet af statuttens artikel 23, må kun den ene afgive svar.

Opretholdelse af beskyttelsen af personoplysninger

81. Uanset hvilken del af retsmødet, der er tale om, er de, der afgiver indlæg, og de personer, som har ret til at procedere i retsmødet, forpligtede til at iagttage den anonymisering, som den forelæggende ret eller Domstolen eventuelt har foretaget tidligere. De skal derfor i deres mundtlige indlæg, svar og afsluttende svar afholde sig fra at afsløre identiteten på de personer, der er omfattet af denne anonymisering, eller fra at anføre personoplysninger, som kan gøre det muligt at identificere eller genkende dem.

De sprog, der skal anvendes i retsmødet

82. Uanset medlemsstaternes mulighed for at anvende deres eget officielle sprog, når de deltager i den mundtlige forhandling, og tredjelands mulighed for at anvende et af de sprog, som er anført i procesreglementets artikel 36, når de deltager i en præjudiciel sag eller intervenserer i en for Domstolen verserende tvist, skal de øvrige procesdeltagere afgive mundtlige indlæg på processproget, der fastlægges i overensstemmelse med de regler, som er anført i nævnte reglements artikel 37.

83. I præjudicielle sager kan parterne i hovedsagen undtagelsesvis anmode Domstolen om tilladelse til under retsforhandlingernes mundtlige del at anvende et andet sprog end det, som den forelæggende ret har anvendt. Denne anmodning — der skal fremsættes i den pågældende parts besvarelse af retsmødeindkaldelsen — skal være *behørigt begrundet* og indeholde en angivelse af grundene til, at der anmodes om anvendelse af et andet sprog, og de grunde blandt dem, som er anført i procesreglementets artikel 36, der taler for dette andet sprog. I medfør af procesreglementets artikel 37, stk. 4, træffer, alt efter tilfældet, formanden for det dommerkollegium, som sagen er blevet henvist til, eller Domstolen, efter at den anden part i hovedsagen og generaladvokaten forinden er blevet hørt om anmodningen, beslutningen herom. Såfremt anmodningen imødekommes, kan det sprog, som der er blevet anmodet om, anvendes i retsmødet af samtlige de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23 ⁽⁴⁾.

84. Den undtagelse, der er omhandlet i det foregående punkt, finder imidlertid kun anvendelse på præjudicielle sager. I andre situationer end dem, som er omhandlet i nærværende anvisningers punkt 82, skal parterne i et direkte søgsmål eller en appelsag afgive mundtlige indlæg og svar samt besvare Domstolens eventuelle spørgsmål på processproget ⁽⁵⁾.

Virkningen af og hensyntagen til simultantolkning

85. Hvad enten der er tale om mundtlige indlæg, svar eller besvarelser af Domstolens spørgsmål, skal de procederende være opmærksomme på, at medlemmerne af dommerkollegiet, generaladvokaten og de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, ofte følger indlæggene på et andet sprog ved hjælp af simultantolkning. For at retsforhandlingerne kan forløbe tilfredsstillende, og med henblik på at sikre kvaliteten af det arbejde, som udføres af tolkene — der undertiden selv skal støtte sig på tolkning foretaget på et andet sprog, inden de oversætter talerens udtalelser til den lyttendes sprog — opfordres partsrepræsentanterne eller repræsentanterne for de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, derfor til i det omfang, de har udarbejdet en, selv kortfattet, tekst, noter til det mundtlige indlæg eller en disposition herfor, så tidligt som muligt inden retsmødet at fremsende denne (disse) til Tolkeafdelingen pr. e-mail (Interpretation@curia.europa.eu). Teksten eller noterne til de mundtlige indlæg meddeles udelukkende til tolkene og destrueres efter retsmødet. De fremsendes ikke til medlemmerne af dommerkollegiet eller generaladvokaten, ligesom de ikke vedlægges sagsakterne.

86. Med henblik på at lette tolkningen og dermed fremme forståelsen af de mundtlige indlæg såvel for medlemmerne af dommerkollegiet og generaladvokaten som for de øvrige deltagere i retsmødet, er det vigtigt i retsmødet at *tale direkte ind i mikrofonen med en naturlig og afslappet rytme*. Tolkningen lettes, når den, der afgiver det mundtlige indlæg, indleder med at redegøre for den plan, som indlægget følger, og systematisk foretrækker korte og enkle sætninger. Når den, der afgiver det mundtlige indlæg, i sit indlæg henviser til en afgørelse fra Domstolen eller Retten, opfordres den pågældende desuden til at præcisere datoen for denne afgørelse samt nummeret og navnet på den omhandlede sag.

Efter den mundtlige forhandling

87. Efter retsmødet afsluttes den aktive deltagelse for parterne eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23. Med forbehold for det særlige undtagelsestilfælde, hvor retsforhandlingernes mundtlige del genåbnes i medfør af procesreglementets artikel 83, må nævnte parter eller berørte ikke længere indgive skriftlige eller mundtlige indlæg, herunder som reaktion på generaladvokatens forslag til afgørelse, når dommerkollegiets formand har erklæret den mundtlige forhandling for afsluttet.

⁽⁴⁾ Når Domstolen har givet tilladelse til anvendelse af et andet sprog end processproget med henblik på besvarelsen af eventuelle spørgsmål stillet i retsmødet, gælder tilladelsen kun for denne besvarelse. Den pågældende parts indledende indlæg og afsluttende replik skal afgives på processproget.

⁽⁵⁾ Hvad angår traktatbrudssøgsmål har den sagsøgte medlemsstat ret til under retsforhandlingernes mundtlige del at anvende et andet sprog end det, der er blevet anvendt under retsforhandlingernes skriftlige del, forudsat dog, at dette andet sprog er et af denne stats officielle sprog, og at en anmodning herom er blevet fremsat i god tid og så vidt muligt i besvarelsen af retsmødeindkaldelsen. Såfremt anmodningen imødekommes, kan det sprog, som der er blevet anmodet om, anvendes af samtlige parter i sagen.

88. Når retsmødet har været genstand for en streaming, forbliver det tilgængeligt på Den Europæiske Unions Domstols websted i højst en måned efter afslutningen af retsmødet. Såfremt en part eller en berørt, der har deltaget i dette retsmøde, er af den opfattelse, at videooptagelsen af retsmødet bør fjernes fra det nævnte websted, kan den pågældende fremsætte en anmodning til Domstolen med en redegørelse for de forhold, som kan begrunde denne fjernelse. Bliver denne anmodning efterkommet, fjernes den pågældende optagelse straks fra webstedet.

Oplæsning af generaladvokatens forslag til afgørelse og afsigelse af den dom, hvorved sagens behandling afsluttes

89. Parterne og de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23, underrettes af Justitskontoret om datoen for afsigelsen af den dom, hvorved sagens behandling afsluttes, og i givet fald om den dato, hvor generaladvokaten vil fremsætte sit forslag til afgørelse i deres sag, men de er imidlertid ikke forpligtet til at rejse til Luxembourg. Oplæsningen af generaladvokaternes forslag til afgørelse og afsigelsen af Domstolens domme bliver nemlig streamet direkte på Den Europæiske Unions Domstols websted.

90. Den fulde tekst til forslaget til afgørelse og til dommen forkyndes af Justitskontoret for de pågældende parter og berørte og offentliggøres derefter på det nævnte websted på alle tilgængelige sprog.

IV. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

91. Disse praktiske anvisninger ophæver og erstatter Praktiske anvisninger til parterne vedrørende sager for Domstolen af 10. december 2019.

92. Disse praktiske anvisninger offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. De træder i kraft den første dag i måneden efter offentliggørelsen.

Vedtaget i Luxembourg, den 2. juli 2024.